

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

Kramérusowy
Kral. Pražské Poštovské Noviny.

Roku 1790.

Číslo 9.

Druhý roční běh.

W Sobotu dne 27 Vnora.

ORAVSKÉ MÚZEUM P. O. HVEZDOSLAVA

Saufromné wogensté Zpráwy.

Čakákoli přicházegj psanj z doleyssich zemj, wesměs wyprawugj, že se wogsto djlēm k Polsku, djlēm k Čechům stahuge. Nj gakkoli wjme, že tito zpráwy prawdiwé gsau; nic wssak méně nikterak vhodnauti nemůžer me, zdali předce k negaké wogné směrūge s Pruským dworem, aneb zdali w tom negaké stryté důležitosti nepozůstáwagj. O tom wssem nás teprw budoucně čas powěj.

Že Sas, a gmenowitě z Dráždan piše se na den 10 vnora následugjey zpráwa: Gá wjm, že důležité zpráwy

každému milé gsau ke čtenj, a zwláště, když se geho buď dobrého aneb zlého dorýkagj. Abych wssch okolostogičnosti zanechal, powjm w krátkosti, že dnešnjho dne wyzwědel sem takowé důležitosti, kterýchžbych se byl nenadál; totiž: Před několiká dni znamenitý Sednatel, a ted kral. Pruský Posel při Warssawském dwore Grabě Luchesyny w nejwěšši rychlosti přigel z Berlina sem do Dráždan. Gak se wúbec prawj, on má od swého dwora to poručení, aby Pruský dwür, kdyby předce wogna býti měla, k lepššimu přátelstwu a k ružššimu záwazku přivedl. Ale dey Bůh, aby

aby wogna z těch zemí, kdež swatý po-
kog panuge, šťastně zapuzena byla.

Z Brandeburka se píše na den 11
vnora: Nyní opět o wogně wsecko na-
gednau ticho gest, leč žebychom snad z
toho saudili, poněwadž se w zemi wse-
líké příprawy delagi. Na mnohých mi-
stech shledáwagi se koňowé k wozům,
a na giných místech popisugi se k nim
lidé. Gak se nám ale zdá, takowých
přípraw wždy zapotřebi gest.

Dále se píše: Poslowé oněch dwor-
ů, kterj wognu wedau, gakož y oněch,
kterými na této wogně něco záležj, wel-
mi často přicházýwagi k dworskému Mi-
nystrowi Hraběti Herberkowi. Ten
čas není hrubě daleko, w kterémž se do-
wjme, zdali předce wogna vznikne,
aneb swatý pokog zachován bude. Ne-
zy tím řícy můžeme, že Pruský dwor
náležitě připrawen gest, a znamenitá ar-
máda každého okamženi do pole wyta-
hnauti může. Také Sasowé své regi-
menty pomalu doplňugi. Sastý Posel,
genž při Berlinském dworu pozůstáwá,
s Hrabětem Herberkem častěgšj držíwá
konferency; a prawj se také, že Brunz-
swický Wýwoda w krátkém času do Ber-
lina přigede.

Od geho králowské Milosti zem-
ský Ministr Hrabě Soym z Slézska po-
wolán gest, a má (prý) dostati strany
wseho náležitau instrukcy.

K Rakaus se píše na den 17 vno-
ra: Pan polnj Maršalek Laudon stu-
tečně se chystá na cestu; kamkoli ale
geho cesta bude, buď že se obrátj na Tu-
recké hranice k hlawním armádám, aneb
do Čech, anebo také do Salicye, wsecko
wogsko w náležitém stawu a wššim do
pole přichystané nalezne.

Wogsko nasse, které přitáhlo do
Salicye, hned postauplo k Polským hra-
nicem, wšak ale na takowý způsob, že
přes tyto Polské hranice ani gednau
nohau přetročiti nesmj, a ostatně držá-
no gest w takowém porádku a w tako-
wé káznj, že sobě Polacy w tom ney-
mensšim stěžowati nesmj; nebo nasseho
dwora takowé gest prohlášenj, že on
až dosawad w témž přátelstwu zůstá-
wá s swobodnau Polskau obcy gako kdy
gindy, a že nemá gineho vmyslu, než
aby Salické hranice opatřeny byly.

Gak doslycháme od armády, nássi
nepřátelé Turcy na wsech stranách po-
malu se hybagj, a zvláště znamenati
gest gegich hnutí od Widjna, odkudž
obleženým Oršowanům wšsemožnau po-
mocý přispěti hledj. Podlé tohoto nez-
přátelstého hotoweni se do pole, y nássi
též brzy wytáhnauti musęgi, a lhůta
neydelšj k tomu wykázána gest do pos-
lednjho března.

W těchto dnech přišel list z Jasy
psaný na den 1 vnora. W témž listu
dáwagi se zpráwy mimo nasseho nadá-
ni, kteréž wšak v nás zůstáwagi tak
dlauho gen pauhau rozprávkau, do-
kudby se ginými listy nepotwrdily. Ne-
zy tím my ty zpráwy předce zde polo-
žjme, aby snad mnozy nemysli, že čá-
sem prawdu zadržugeme. Obsah toho
listu gest následugjcy:

"Turečtj zplnomocněnj deputyro-
wanj, genž předtjm odtud z Jasy od-
geli, dne 28 ledna mimo naděge z Husu
wrátili se nazpátek, a spolu s nimi přiš-
gel Rapidci Bassi a geden Čaus. Není
syce dosawad známo, zdali oni teď ma-
gj lepšj a platněgšj plnomocenstwj stra-
ny

ny wygednání pokoge než prwé; mezy tym roznássi se od té chwile ta powěst, že gim Knjze Potemkyn následugjých članků ponawohl, od kterýchž geho Mocnářka, Ruská Cysářowna, nikdy neodstoupj. 1) Turecký dwúr negen Krymu, alebrž Kubánu, též Očakowa a Tatar Ruskému dworu na wěčné časy postaupiti má. 2) Tauž měrau y Azkyermanu a Bačibey, tak aby napotom řeka Dněstr Turecké od Ruských mezy dělila. 3) Naproti tomu Ruský dwúr wrátj nazpátek pewnost Bendr a celau Bezarabii. 4) Nad celau Moldawau, s wygmutjm pewnosti Chočjna, ktera zůstane Rakauskému dworu, má (prý) dosazen býti za Wládaře kterýsy Knjze, gehož Ruský dwúr zwolj, a kterýž pod Tureckau moc nikterak přináležeti nebudc. 5) Tak též giný Knjze mocý a wolj Rakauského dwora wolený má paznowati nad celau Walachyj, a podobně s Tureckým dworem w ničem se nezprawowati. A Walasšské hranice magj se napotom až k řece Alutě wztahowati. 6) Co se tkne Rakauských hranic, magj zůstati ty, které při Pasarowickém zawřesnj pokoge vloženy byly. 7) Ssweydský dwúr má (prý) býti při gednání pokoge přítomen, wssak ale aby se prwé wykázal, proč wognu s Ruským dworem začal. Dále Knjze Potemkyn také se prohlásyl, že syce wálka ta, ktera Turecký dwúr wypowědel, giž 20 millionů rublů stogj, nic wssak méně, že předce Ruská Mocnářka tak dlouho wognu wěsti wstawu gest, gakby se Tureckému dworu libilo, pokudby ponawržených članků přigiti nechťel; a pak doložil: pokud se Turecký dwúr k tomu

podwoliti nechce, tedy cokoli napotom zbranj wybogowáno bude, nechť Turecký dwúr nemyslj, aby mu to kdy nazwrácceno bylo. Tento gest ten hlawnj obsah onoho listu.

3 Halicne 10 wdra. Gak přicházsegj zpráwy z Moldawy psané na den 27 ledna, toto w známost wwesti můžeme: Ruská hlawnj armáda, nad ktera tauž zpráwu má polnj Maršalck Knjze Potemkyn, hned po odtažení z Bendru na dvě se rozdělila. Čtyřj tmowé přechoty zůstali w řečené pewnosti, a ostatnj pěchota byla w Moldawě rozložena s gyzdný lid ale táhl na zymnj přečezení na hranice bjlých Rusů. Nic wssak méně toto přečezení netrvalo dlouho, nezbo gyzdný lid po málo tyhodnech k hranicem Ukrajny táhnauti musyl. Obywatelé této krajiny na wětššim díle k Ruskému národu nakloněni gsau, čehož není žádná giná přičina, než že oni s Rusy gednosteyně staré Řecké náboženstwji magj. Ostatně ale mezy Ruským wogstwem zachowává se takowá kázeň, že sobě obywatel w ničem stěžowati nesmj, a za tau přičinau Ruský wogáf v sedláka wssého pohodlj wžige, y také mnohem snáže porrawau zaopatřen býwá. Při Ruské armádě wúbec se ta zpráwa roznássi, co se Ruského dwora tkne, že tam na pokog ani není pomysšlenj, nebo tak se (prý) z Petrsburku pišse, že se s mnohém wětššj aučinkowstj přjprawy k wogně gak po wodě, tak y po suché zemi proti Turkům y Ssweydim dělagj.

W Ruských zemjch zbírání lidu trawá newstále, a podle toho lehce gest k posauzení, že Petrsburský dwúr wssacku

možnou sylu vynaložj, aby se wšsem swým nepřátelům, kteří kde na gewo přigdau, na odpor postawiti mohl. Také (př) sobě Kuská Mecnárka tak wložila, že nedce dřwe s Turky w pokoj wjiti, leč prwe země gegj před tak zlymi sausedy náležitě opatřeny a ubezpečeny budau. Takowé gsau zpráwy z Perrspurku. — — Mezy tím ale předce slyssime, že Turečtj deputyrwanj, který nedáwno z Jasy odgeli, nehrubě tak rychle do Konstantynopole pospřchali, nýbrž oni zůstali w Hussu; podle toho soudjme, že oni snad náležitě splnomocnění gsau, aby s cýsařskými dworý strany narownánj a wygednánj pokoge gednali. Tato zpráwa gest zagiště powáženy hodna.

Z Sabjnowa 2 vuora. Obrst Li-pray nynj stogj w Negotjnu nedaleko řeky Tymoku, a má pod swau zpráwau as 4 tisíce 500 mužů, který gsau dílem pořádnj wogácy, dílem dobrowolnjcy. Swug prawý bok má zachráněny w zlíkým bahnem, a lewý řekau Dunagem. Před sebau podobně má malé bahno, a geho přednj stráže stahngj se až k Tymoku. — Widjnstj Turcy nanowo zádali o přjměj w swém okolj. — Od spehyřů z Widjna dowěděl sme se, že při poslednjm postupowánj nasseho wogška do Kalafatu, Turecká čayka, která se na 9 set kročegů k nassim kusům blížila, naskrz prostřelena byla. Tato čayka prwe než mohla k břehu připlynanti, wjbrala se k galkénus ostrowu na Dunazgi, wssak ale nassj dali z rány do nj, a čayka y s 40ti muži ke dnu padla. Sedlácy w Kalafatu nassich dělostřelců nezdržegj než za čaroděgnjky, protože oni

gako gednjm bleskem tak daleko dostřeli w měgj.

Dne 24 ledna z Negotjna byl přiweden do Brajowy spehyř, který při sobě měl swazek šipek, což nám za znamenj slauzj, že Uzyaryčtj národowě w Widjnu pozůstawagj, který snad w přjstřim wálečném taženj swě wmenj w střilenj šipek okázati chtěgj. Widjnstj ze Sofie očekawagj 10 tisíc lidu na pomoc.

Před krátkým časem Ma wúbec ta zpráwa, žeby Orsowstj byli lid na pomoc a potravu dostali; ale to po tu chwjli nenj potwřzeno; anobrž my máme mnohem lepšj teč naděgj než prwe, že se Orsowa wzdá, poněwadž wjme, že ta pewnost na wšsem, a zwláště na dřwj nedostatek trpj. Aby lid tam do konce nepomřzl, Turcy byli přinuceni wssecky palešady kolem okolo pewnosti wyhrabati a spáliti. Takměř ani geden den nemine, aby některj Turcy z Orsowy nevtekli, a nassim na wrchu Allionu se newzdali; gak tito prawj, w pewnosti nenj wjc než 3 až do 4 set mužů.

Podle psanj z Walach daného 28 ledna, na přednj stráže Generálmajora Mayersheima, který w Tekuče stogj, nez přátelstj zástup autok wěnil. Prwnj Laytnant Baron Incedy od Tosskánstych husarů přigal tyto nepřárely s takowau sřdnatostj, kteráž Uherstěmu národu wlastnj gest. Několi Turcy přitom přjběhu naděného w počtu daleko slyněgšj byli, on předce ge na hlavu porazyl, tak že 30 pobitych na místě ležeti zůstalo, a z nassich toliko 3 husari a 3 dobrowolnjcy zahynuli. Gakás mladá heštá markytánka, manželka kaprála od husarů,